

Військове термінознавство - це міждисциплінарна наука, якою виникло на межі військової науки та деяких інших дисциплін (філософії, логіки, політології, соціології, природничих та технічних наук тощо). Міждисциплінарний характер термінознавства в цілому та його галузевих різновидів зумовлює наявність кількох напрямків досліджень. Головним є предметний (понятійний) та лінгвістичний підходи.

При понятійному підході головну увагу зосереджують на понятійному змісті термінології та її понятійній системності. Це сфера діяльності фахівця-військового. Термінознавець-лінгвіст досліджує військову термінологію як категорію мовну, бо терміни це слова або словосполучення національної мови, де панують її закони. Його цікавить системність термінотворення.

Системи понять тієї чи іншої фахової галузі не залежать від мови. Свідченням цього може бути, наприклад, той факт, що в галузевих тезаурусах системи понять одночасно можна репрезентувати багатьма мовами, але тут виникає проблема еквівалентності, де сходяться інтереси фахівця та лінгвіста.

Українське військове термінознавство як науковий напрямок перебуває на початку свого розвитку. Успішне вирішення першочергового завдання, яке поставило суспільство, - розбудова сучасної військової терміносистеми й формування військової субмови в цілому - залежить від багатьох мовних та позамовних чинників, в тому числі й від ефективної організації термінознавчих (термінографічних) досліджень.

Як показала робота 1-ої та 2-ої Міжнародних конференцій "Проблеми української науково-технічної термінології", як свідчать публікації та дискусії з проблем української військової термінології на сторінках українських видань, до таких важливих питань належить й виділення спеціальної (понятійної, фахової) та лінгвістичної проблематики військотермінознавчих досліджень. Розподіл сфер досліджень фахівців-військових та лінгвістів, з одного боку, та їх тісна й методично правильно організована співпраця - з другого, є основою мовного планування в збройних силах.

Євген ПРИСТУПА

(Україна, Львів, інститут фізкультури)

ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ

Проведені останніми роками заходи з відродження української термінології у спорті та фізичній культурі (наукові диспути, конференції, видання термінологічних словників, ук-

раїномовних посібників тощо), скоріше висвітлили низку організаційно-правових, психологічних, наукових проблем, підблизили суб'єкти і об'єкти національного спорту і фізичної культури до їх вирішення.

Важливою проблемою сьогодення є, на мій погляд, вироблення засадничих принципів формування термінології в сфері фізичної культури і спорту. Аналіз особливостей становлення спортивної термінології свідчить про наявність наступних тенденцій:

- інтернаціоналізація термінології, що зумовлено, у першу чергу, значною інтенсифікацією міжнародного спортивного життя;
- націоналізація термінології, що зумовлюється активним бажанням кожної нації до самовизначення;
- уніфікація термінології, що зумовлюється необхідністю приведення термінів, понять, дефініцій до єдиних норм у зв'язку з вищенаведеними особливостями розвитку спорту і спортивної науки тощо.

Враховуючи зазначені тенденції, вважаю, що українська спортивна термінологія має ґрунтуватись на національних засадах, що аж ніяк не означає заперечення і відкидання чуженецьких мовних запозичень та сучасного спортивного життя. Підтвердженням цьому положенню може бути хоча б поверховий аналіз функціонування спортивної термінології у польській, словацькій, чеській, німецькій тощо мовах.

Наступним важливим кроком має стати адекватна уніфікація спортивної і військово-похідної термінології, що суттєво прискорить етап становлення єдності понять і визначень у споріднених сферах діяльності.

І, нарешті, формування української спортивної термінології має відповідати принципам загальноукраїнскості: "Один народ - одна мова - один правопис".

Віктор ПИЖОВ

(Україна, Львів, лісотехнічний університет)

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ НАРОДНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ, ВИКОРИСТОВУВАНОЇ У СФЕРІ ВЕСЛЯРСЬКОГО СПОРТУ

В доповіді поставлено завдання узагальнити досвід деяких тренерів України, провести класифікацію народної термінології, перевірку її ефективності та відбір ефективних із цих термінів